

جریدہ علیہ

مشجعت جلید اسلامیک جریڈہ رسمہ سید

جمادی الاخرہ سنہ ۱۳۴۰

عدد ۷۲

شمیلاک آیدہ بر نشر اولنور

برنجی سنہ

سؤال

۶

[۶۸] نجی نسخه دن مابعد

اوقات خمسة من طبعی کونشه نظر آتیین ایدلمکده در. قطب شمالیده یاشیان اسکیمولیلر آلتی آی کیجه آلتی آی کوندوز، اسقوچیانک شمالنده اوچ آی کیجه، طقوز آی کوندوز واردر. بوراده بولنه جق مسلمان کرک نماز و کرک اوروجنی نصل یاپه جقدر؟

جناب حق نماز و اوروج حقنده امرلر ویردیکی وزمانلرینی تعیین ایتدیکی حالده کره ارضک یوقاریده ذکر ایتدیکم مملکتلرینک احوالی حاشا بیلیمور میدی؟ بیلورسه او امرنده اول مملکتلر حقنده او امر استثنائیه سی وارمیدر؟ وارسه نه صورتله بیور مشلردر. یوقسه حاشا علیم کل اولان جناب حقت اشبو صفتیله غیر قابل تألیف اولمز می؟

بوکون هر هانکی علمای دینه شو سؤال صوریه جق اولسه جواب اوله رق آلتی آی کیجه آلتی آی کوندوزی اولان هیچ بریر اولمدیغندن عبارتدر. حالبوکه بر ابتدائی طلبه سنک بیلیمسی لازم کلن معلومات بسیطه جغرافیه یی دینده وظیفه ارشادی یاپه جق اولان و علماء دنیلان ذواتک بیلیمه سی نهدن ایلری کلیور. جناب حق دنیانک نصل اولدیغنی بیوریور. فنک اثباتی عکسی موجود میدر.

جوابی

مبدع کائناتک شمول علم الهیسنی تصدیق و اعتراف مفهوم علیت و ایجادی تمامیه مدرک اولانلرجه ضروریدر. فی الحقیقه ضیا و صوتک خواصی — که عین محصول ایجاددر — بتون تفرعاتیله — حاشا — بیلیمه سهیدی جهاز بصری ایله جهاز سمعی کبی برر بدیعہ ایجادینه نصل مقتدر اولوردی.

خلق و ایجاد بیوردینی عالمه نسبت بر جزء فرد حکمنده اولان ارضی مستدیر اوله رق یاراتمش، حوالی قطبیه دهکی حادثه لیل و نهار کبی شمس ایله اجرام سائرته کرک یکدیگرینه، کرک ارضه اولان نسب متخالفه سنندن حصوله کله جک اوضاع متنوعه شبهه سز محاط علم ربوبیتی بولنشدر.

قدرت فاطره سنك بر اتمودج بدیعی اوله رق ایجاد ایلدیکی انسانه عقل کبی بر جوهر تورانی ادراك بخش بیورمقله برابر کندی کندینه جهت استقامتی تعیین ایده بیلیمکده کی عجزیه مرحله کمال فضل و کرمدن رهنمای حقیقت اولان پیغمبرلرینی بعث وارسال ، دقائک ربوبیتک لواحق تجلیاتی بولنان کتب مقدسه سی انزال بیورمش .

کتب سماویة الهیه نک شرفزولی عقول بشرک ادراکندن عاجز قالدینی اسرار ملکوتی کشف وایضاح ، انفسی ، آفاقی دلائل الوهیت و توحیدی سوق و بیان ، انتظام عالم و سعادت بنی آدمی متکفل اولان احکام و قوانین عدالتی تأسیس و تعلیم کبی غایت علوی ، غایت نورانی بر طاقم حکمتلره مستند بولنوب اکتشاف و استنباطی عقل ایچون ممکن و واقع اولان — بالفرض — طبیعی و ریاضی حقائق تعیین و تثبیت ویا وسائل استخراجی استسکمال ایچون دکلدرد .

مثلاً لیل و نه سارک اختلافی قرآن کریمده وحدت الهیه و عظمت قدرت سبحانی بی بیان ایچون اقامه بیوریلان دلائل میاننده بر دلیل اوله رق کوسر تلدیکی حالده نهدن نشئت ایتدیکی کوسر تلامشدر . چونکه نظر شارعه ده اهم اولان خطاب عمومیسنک مخاطبلرینه نفس الامرده آنجق بر مؤثرک موجود اولدیغنی تقریر و انباندرد .

بونک نبوتنده ایسه عالمک ویا حادثات مشهوده سنک نظر تأمل و تدقیقه آلمسنک کفایت ایده چکی ، لیل و نه سار قوسلرینک تفاوتی کبی هپ ارض و سمانک شکلری ایلده ، حرکتلری ایلده خلقت خصوصیه لرندن نشئت ایدن و بالآخره قدرت الهیهیه استنادی ضروری اولان امور متسلسله نک اخطارینه لزوم اولمدیغنی آشکاردر .

فی الحقیقه عالم ، هیئت مجموعه سه نه نظراً مستوی و یامستدر اولسون ، ابعادی متناهی و یا غیر متناهی بولونسون مادامکه بر فاعل حکیمک ابداعیه وجوده کلشدر . شکل مخصوصنده ایجاد ایدن قدرت قاهره نک اوئی بشقه بر شکلده ایجاد ایده بیله چکی مستغنی بیاندر .

ایشته اشکال و اوضاع تعییننده بر ضرورت تبلیغیه موجود اولمدیغندر که شکل عالم خصوصنده صریح و مفصل اولق شرطی ایلده نه قرآن کریمده نه ده احادیث شریفه ده بر نص موجود دکلدرد . [۱]

[۱] والذی قطع به بعض المحققین انه لم یجئ فی الاحادیث الصحیحة المرفوعة ما یفصل امر السموات والارض اتم تفصیل اذ لیست المسئلة من المهمات فی نظر الشارع صلی الله تعالی علیه وسلم والمهم فی نظره منها واضح لامریة فیہ و سبحان من لا یتعاضی قدرته شیء اه تفسیر آلوسی جلد ۱ صفیحه ۷۴۳

مع مافیه ارضك معلقده بولنسی کیفیتی، [۱] اختلاف مطالع کبی [۲] اظلال مقیاسك تخالف امکنه وازمان ایله تخالفی کبی [۳] ارضك استداره سنه مرتب لوازمك موجودیتی بوکبی مسائلك جهت شرعیه سنی تحقیقه الك زیاده صلاحیتدار اولان فقهای کراجه موضوع بحث ایدیلرک شایان قبول کورلدیکی محققدر .

اسلامده تقلید محض مردوددر . بناءً علیه علم وعدالتی غیر موثوق اشخاصك کیفیتی محتاج تأمل وتدقیق اولان برشی حقهده کی اخبار مجردلرینك نظر اسلامیده هیچ برقیقی یوقدر . یوقسه اسلامیت ثبوتی بالبرهان تحقق ایدن هیچ برشیئی رد ایتمز . حتی وجودی بالبرهان ثابت اولان برشبك خلافتی اشراپ ایدن برنقل موجودایسه قواعد مخصوصه سنه توفیقاً تأویلی جهته کیدیلیر .

قطبرده سنه نك برکیجه ایله برکوندوزه انحصاری مسئله سنده زمانمزده کی علمای اسلامه غفلت اسنادی بر اثر غفلتدر . زیرا علمای اسلامیه عنوانیله یاد ایدلمسی صحیح اولان ذوات ، تبعنه مجبور اولدقلری کتب کلامیه وفلسفیهده تصادف ایده جکلری افلاک عائد نظریات قدیمیه بی حل ایده بیلیمک ایچون هیئت قدیمیه متعلق آثار ایله هیچ اولمازسه برمدتجک اشتغاله محتاجدرلر . حالبوکه مذکور مسئله هجرت سنه نك ایکنجی و اوچنجی عصر لرزنده عربجه به ترجمه ایدیلن مشهور بطلمیوسك « کتاب المجسطی » سی ، تؤذیوسك (کتاب المساکین) ی باشده اولدینگی حالده یقین زمانلره قدر طلبه علوم آره سنده تداول

[۱] وكذلك ثبات الارض ووقوفها على غير سند فيه اعظم الدلالة على التوحيد وعلى قدرة خالقها . وانه لا يعجزه شيء وفيها تنبيه وحث على الاستدلال بها على الله وتذكير بالنعمة اه احكام القرآن للامام ابی بكر الجصاص الرازی جلد ۱ صفحه ۲۸

وعلمنا انه لو اجتمع الخلق على اقامة حجر في الهواء من غير علاقة ولا عمد لما قدروا عليه فعلنا ان مقما اقام السماء على غير عمد والارض على غير قرار فدل ذلك على وجود الباري تعالى الخالق لهما اه من احكام القرآن جلد ۱ صفحه ۱۰۲

[۲] اعلم ان نفس اختلاف المطالع الانزاع فيه بمعنى انه قد يكون بين البلدتين بعد بحيث يطلع الهلال ليلة كذا في احدى البلدتين دون الاخرى وكذا مطالع الشمس لان انفصال الهلال عن شعاع الشمس يختلف باختلاف الاقطار حتى اذا زالت الشمس في المشرق لا يلزم ان تزول في المغرب وكذا طلوع الفجر وغروب الشمس بل كلما تحركت الشمس درجة فتلک طلوع فجر طلوع شمس لآخرين وغروب لبعض ونصف ليل لغيرهم كما في الزیالی وانما الخلاف في اعتبار اختلاف المطالع بمعنى انه هل يجب على كل قوم اعتبار مطلعهم ولا يلزم احدا العمل بمطلع غيره ام لا يعتبر اختلافها بل يجب العمل بالاسبق رؤيته حتى لو رؤی في المشرق ليلة الجمعة وفي المغرب ليلة السبت وجب على اهل المغرب العمل بما رآه اهل المشرق اه ابن عابدين باختصار

[۳] على مابسطه الطحطاوی فی حاشیة در المختار بالاضمید علیه

ایدن محمود چغمینیک ملخصی ایله بهاءالدین عاملینک تشریح الافلاک رساله جکی استقنا ایدلمه مک شرطیله علمای اسلام طرفدن یازیلان زیچلرک، هیئت وجغرافیا کتابلرینک همان کافه سنده بتون عرضلره کوره ترتیب اولنان لیل ونهار جدوللرند، دواثر متوازیه نك خواصنه متعلق جدوللرده اقلیمک خواصنه عائد بخللرده عنعنه سیله مسطوردر .

قدیم ویا جدید هیئت کتابلرینی تتبع ایتمه مکده اولدقلری فرض محال اوله رقی قبول ایدلسه بیله مسئلهیه تفسیرلرده ، کلام وفقه کتابلرند تصادفله مطلع اوله بیله جککری شهه سزدر .

مسئله نك جهت فقهیه سنه کمنجه کتب اصولیه ده بیان اولندیفی اوزره حسن ایله انصافی شهه سز اولان مأمور به ، حسنک منشأی کندیسای ایسه حسن لذاته ، منشأی کندیسای دکل ایسه حسن لغیره در . لذاته حسن اولان فعل مأمور به سقوطی قابل اولمق ، سقوطی قابل اولماق اعتباریله ایکیه منقسمدر . حیض ونفاس کبی برعذره مقارنتله سقوطی قابل بر فعل مأمور به اولان صلاتک وقت مخصوصنک عدمیله سقوط ایدوب ایتیه جکی بین الفقهاء مختلف فیه در .

فقهاءن بعض ذوات ، وقت وجوب صلاته سبب اولدیغندن ، سببک انتقاسی ایسه مسببک انتقاسی اقتضا ایلنه جککندن - اللری ویاقلری اولمان کیمسه دن سبب وجوب اولان محلاک موجود اولمامسنه مبنی غسلاک سقوط ایده جکی مسئله سنه قیاساً - وقتک عدمی ایله اووقته مخصوص اولان صلاتک سقوطنه ذاهب اولمش وبناء علیه بعض بلاد شالیله ده اقصر لیال صیفده شفق غروب ایتمه دن اول فجر طلوع ایتمه کده اولدیغندن - وقت مخصوصک تحقق ایتمه سنه مبنی - اوللرده بولنان مکلفدن یتسو ووتر نمازلرینک سقوط ایده جکی افتا ایله مشدر .

فقهاءن دیگر بعض ذوات محل فرضک عدمی ایله برسبب ظاهری اولان وعادتا سبب حقیقینک بر معرفی بولنان وقتک عدمی آره سنده واضح بر فرق بولندیفی ، بر دلیلک بر معرفتک انتقاسیله مدلولک انتقاسی لازم کلیه جککنی ، چونکه بر شینک متعدد دلیللری بولنه بیله جککنی ، وجوب صلااة ایچون ایسه لیله معراجده اقطار متخالفیه دأر تفصیلات ویرلمیه رک بش عدد نمازک بتون اهل آفاقه سیاناً وعمومی بر صورتده فرض وتشریح بیورلدیفی حقنده یکدیگری توثیق ایدن معراج حدیثلری ، « خمس صلوات کتبهن الله علی العباد » (بش عدد نمازدرکه جناب حق عبادینه فرض بیورمشدر) حدیثی قیلندن

بیشتره دلیلار موجود اولدیغنی ایلری سوردرک وقتک انتقاسیه وجوبک ساقط اولمیه جغه شوقدرکه صلواتک اوقات مخصوصه سنه توزیبی وقتک تحقیق ایله مشروط اولوب بعض احادیث شریفه دن دلالة آکلاستدینی وجهله وقتی تحقیق ایتدیکی یرلرده تحقیق ایتمش کی فرض وتقدير ایدرک ایفای صلاتک لازم کله جکنه قائل اولمشدر .

متأخریندن برقسم ارباب تحقیق اولکی قوی ، برقسم ارباب تحقیقه ایلکنجی قوی تصحیح ایتدکلرندن هرایکی قولده معمول بدر . بناءً علیه قطبلرده بولنان مکلف اولکی قوله توفیقاً حرکت ایدرک اولورسه هر نمازی وقت تمتدینک حلولنده یالکیز برکله ادا ایدر .

ایکنجی قول ایله عمل ایتک ایسترسه امتداد ایدن هر وقت مخصوصده بش عدد نمازی مکرراً قیلار . یعنی وقت مخصوصنک اجزاسی اولان هر یکرمی درت ساعتده صلوات خمس ادا ایدر . شوقدرکه مکرراً قیلدینی نمازلردن اووقته مخصوص اولانلردن اوکیه قیلدیغنی ادا نیتی ایله قیلدینی حالده دیکرلری دیکر وقتلرک نمازلری کی قضا نیتی ایله قیلار . مثلاً صباح نمازینک وقتی اولان طلوع فجرک مدتی اورالرده الی کونلک برزماندر . بومدت ظرفنده ادا ایدیلرک اولان صباح نمازلردن برنجیسی ادا نیتی ایله قیلدینی حالده دیکرلری ینه اومدت ظرفنده مکرراً قیلنان اوکله ، ایکندی ، اقشام ، یئسو نمازلری کی قضا نیتی ایله قیلنمق اقتضا ایدر .

صومه ، زکاته ، حجه ، عده ، بیعه ، سلمه ، اجاره یه متعلق آجال شرعیه ده کی تقدیرلر دخی اوقات صلاتده کی تقدیرلرک عینی در .

اوچ آی کیجه طقوز آی کوندوز اولان محله وبالعموم لیل ونهار اطوللری یکرمی درت ساعت اولان آلتش آتی عرضندن اعتباراً قطبلره قدر اختلاف لیل ونهارلری شکل معروفته مطابق اولمیان محللرده کی مکلفین ایچون ادای صلاتده اتخاذا اولنه جق خط حرکت بالاده تثبیت ایدیلان خط حرکتک عینی اولدیغندن اعطای تفصیلاته لزوم کورلما مشدر .

دارالحکمه اعضاسندن

ربیع

